Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 15ης Μαΐου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Κατασκευή, παρουσίαση και πώληση προϊόντων καπνού – Οδηγία 2014/40/ΕΕ – Άρθρο 2, σημείο 40 – Έννοια της "διάθεσης στην αγορά" – Άρθρο 23, παράγραφος 2 – Επιβολή – Πεδίο εφαρμογής – Διάθεση στην αγορά προϊόντων καπνού εντός συσκευασίας η οποία περιλαμβάνει μη σύννομα στοιχεία – Προμήθεια προϊόντων καπνού σε κατάστημα λιανικής πώλησης από έμπορο χονδρικής πώλησης – Πρόστιμο επιβληθέν στον διαχειριστή εμπορικής εταιρίας, δραστηριοποιούμενης στον τομέα της χονδρικής πώλησης»

Στην υπόθεση C-717/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Verwaltungsgerichtshof (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Αυστρία) με απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Νοεμβρίου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

Bundesminister für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz

κατά

MM,

παρισταμένης της:

Bezirkshauptmannschaft Grieskirchen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Jürimäe (εισηγήτρια), πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts, Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του δεύτερου τμήματος, M. Gavalec, Z. Csehi και F. Schalin, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: I. Illéssy, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 23ης Οκτωβρίου 2024,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο MM, εκπροσωπούμενος από τον C. Schneider, Rechtsanwalt,

– η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch και την J. Schmoll,

– η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη C. Jacob και την L. Van den Broeck,

– η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. K. Bulterman και την P. P. Huurnink,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την E. Schmidt και την F. van Schaik,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Ιανουαρίου 2025,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, σημείο 40, του άρθρου 13, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, και του άρθρου 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 127, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Bundesminister für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz (Ομοσπονδιακού Υπουργού Υγείας, Κοινωνικών Υποθέσεων, Περίθαλψης και Προστασίας του Καταναλωτή, Αυστρία) (στο εξής: υπουργός) και του MM, διαχειριστή εταιρίας χονδρικής πώλησης καπνού, σχετικά με πρόστιμο που επιβλήθηκε από την Bezirkshauptmannschaft Grieskirchen (διοικητική αρχή της περιφέρειας Grieskirchen, Αυστρία, στο εξής: διοικητική αρχή) στον MM λόγω διάθεσης στην αγορά προϊόντων καπνού των οποίων η επισήμανση μονάδων συσκευασίας δεν πληρούσε τις απαιτήσεις παρουσίασης των συγκεκριμένων προϊόντων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2014/40

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 8 και 59 της οδηγίας 2014/40 διαλαμβάνουν τα εξής:

«(8) Σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 3 [ΣΛΕΕ], θα πρέπει να ληφθεί ως βάση για νομοθετικές προτάσεις ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και, ιδίως, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τυχόν νέες εξελίξεις που βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Τα προϊόντα καπνού δεν είναι συνήθη εμπορεύματα και, λόγω των ιδιαίτερα επιβλαβών

συνεπειών του καπνού στην ανθρώπινη υγεία, η προστασία της υγείας θα πρέπει να έχει υψηλή προτεραιότητα, ιδίως για τη μείωση του επιπολασμού του καπνίσματος μεταξύ των νέων.

[…]

(59) […] Είναι […] απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους κατασκευαστές, τους εισαγωγείς και τους διανομείς καπνού και συναφών προϊόντων όχι μόνο εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και των καταναλωτών, αλλά και προστατεύουν όλα τα άλλα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι αναλογικές όσον αφορά την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. […]»

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο», ορίζει τα ακόλουθα:

«Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν:

[…]

β) ορισμένες πτυχές της επισήμανσης και της συσκευασίας των προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων των προειδοποιήσεων για την υγεία που πρέπει να αναγράφονται στις μονάδες συσκευασίας των προϊόντων καπνού και σε κάθε εξωτερική συσκευασία, καθώς και των χαρακτηριστικών ιχνηλασιμότητας και ασφάλειας που εφαρμόζονται σε προϊόντα καπνού για να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωσή τους με την παρούσα οδηγία,

[…]

προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τον καπνό και τα συναφή προϊόντα, λαμβάνοντας ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, ιδίως για τους νέους, και να τηρηθούν οι υποχρεώσεις της Ένωσης κατά τη [σύμβαση-πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού].»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[…]

40) “διάθεση στην αγορά”: η διάθεση προϊόντων, ανεξαρτήτως του τόπου παρασκευής τους, σε καταναλωτές που βρίσκονται στην [Ευρωπαϊκή] Ένωση, με ή χωρίς πληρωμή, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως πώλησης· σε περιπτώσεις διασυνοριακών εξ αποστάσεως πωλήσεων, το προϊόν θεωρείται ότι εισάγεται στην αγορά στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο καταναλωτής,

41) “κατάστημα λιανικής πώλησης”: κάθε κατάστημα που διαθέτει στην αγορά προϊόντα καπνού, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης των προϊόντων από φυσικό πρόσωπο.»

6 Το άρθρο 13 της ίδιας οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Παρουσίαση του προϊόντος», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Η επισήμανση των μονάδων συσκευασίας και κάθε εξωτερικής συσκευασίας, καθώς και το ίδιο το προϊόν καπνού, δεν περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο ή χαρακτηριστικό το οποίο:

[…]

γ) αναφέρεται σε γεύση, μυρωδιά, αρωματικές ύλες ή άλλα πρόσθετα ή επισημαίνει την απουσία τους,

[…]».

7 Το άρθρο 23 της οδηγίας 2014/40, το οποίο φέρει τον τίτλο «Συνεργασία και επιβολή», προβλέπει στις παραγράφους 2 και 3 τα εξής:

«2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά τα προϊόντα καπνού και τα συναφή προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών και των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που προβλέπονται σε αυτήν. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μη διατίθενται στην αγορά προϊόντα καπνού και συναφή προϊόντα, εάν δεν τηρούνται οι υποχρεώσεις κοινοποίησης που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες για τις κυρώσεις που ισχύουν για παραβάσεις των εθνικών διατάξεων οι οποίες θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την εφαρμογή αυτών των κυρώσεων. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Η όποια οικονομική διοικητική κύρωση επιβάλλεται ως αποτέλεσμα από πρόθεση παράβασης μπορεί να είναι τέτοια που να αντισταθμίζει τα οικονομικά οφέλη της παράβασης.»

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020

8 Οι αιτιολογικές σκέψεις 12, 14 και 43 του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την εποπτεία της αγοράς και τη συμμόρφωση των προϊόντων και για την κατάργηση της οδηγίας 2004/42/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 765/2008 και (ΕΕ) αριθ. 305/2011 (ΕΕ 2019, L 169, σ. 1), διαλαμβάνουν τα ακόλουθα:

«(12) Οι οικονομικοί φορείς σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού αναμένεται να ενεργούν υπεύθυνα και σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις όταν διαθέτουν προϊόντα ή καθιστούν προϊόντα διαθέσιμα στην αγορά, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης για τα προϊόντα. […]

[…]

(14) Οι σύγχρονες αλυσίδες εφοδιασμού περιλαμβάνουν μεγάλη ποικιλία οικονομικών φορέων, οι οποίοι θα πρέπει να υπόκεινται στην επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας εναρμόνισης, ενώ θα πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη ο αντίστοιχος ρόλος τους στην αλυσίδα εφοδιασμού, καθώς και ο βαθμός στον οποίο συμβάλλουν στη διαθεσιμότητα προϊόντων στην αγορά της Ένωσης. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαία η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού στους οικονομικούς φορείς τους οποίους αφορά άμεσα η ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης που παρατίθεται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού, […]

[…]

(43) Οι αρχές εποπτείας της αγοράς ενεργούν προς το συμφέρον των οικονομικών φορέων, των τελικών χρηστών και του κοινού, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δημόσια συμφέροντα που καλύπτονται από τη σχετική ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης για τα προϊόντα διαφυλάσσονται και προστατεύονται με συνέπεια μέσω κατάλληλων μέτρων επιβολής, και ότι η συμμόρφωση με την εν λόγω νομοθεσία διασφαλίζεται σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού μέσω κατάλληλων ελέγχων, λαμβανομένου υπόψη ότι μόνοι οι διοικητικοί έλεγχοι σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τους φυσικούς και εργαστηριακούς ελέγχους προκειμένου να επαληθευθεί η συμμόρφωση των προϊόντων με τη σχετική ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης. Συνεπώς, οι αρχές εποπτείας της αγοράς θα πρέπει να επιτυγχάνουν ένα υψηλό επίπεδο διαφάνειας κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους και να δημοσιοποιούν κάθε πληροφορία που κρίνουν συναφή, ώστε να προστατεύουν τα συμφέροντα των τελικών χρηστών εντός της Ένωσης.»

9 Το άρθρο 1 του κανονισμού 2019/1020, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι η βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς μέσω της ενίσχυσης της εποπτείας της αγοράς προϊόντων καλυπτόμενων από την ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης σύμφωνα με το άρθρο 2, ώστε να διασφαλιστεί ότι στην αγορά της Ένωσης διατίθενται μόνο συμμορφούμενα προϊόντα που πληρούν απαιτήσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας των δημόσιων συμφερόντων, όπως η υγεία και η ασφάλεια γενικά, η υγεία και η ασφάλεια στον χώρο εργασίας, η προστασία των καταναλωτών, η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας ασφάλειας και κάθε άλλου δημόσιου συμφέροντος που καλύπτεται από την εν λόγω νομοθεσία.»

10 Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Πεδίο εφαρμογής», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα προϊόντα τα οποία υπόκεινται στην ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης που παρατίθεται στο παράρτημα I (“ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης”), όπου δεν υπάρχουν στην ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης ειδικές διατάξεις με τον ίδιο στόχο οι οποίες να ρυθμίζουν με ειδικότερο τρόπο συγκεκριμένες πτυχές της εποπτείας της αγοράς και της επιβολής.»

11 Το άρθρο 3 το εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», διαλαμβάνει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

«1) “διαθεσιμότητα στην αγορά”: κάθε προσφορά προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην αγορά της Ένωσης στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν·

2) “διάθεση στην αγορά”: η πρώτη φορά κατά την οποία ένα προϊόν καθίσταται διαθέσιμο στην αγορά της Ένωσης·

[…]».

12 Το άρθρο 16 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μέτρα εποπτείας της αγοράς», προβλέπει στην παράγραφο 3 τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να λάβει ο οικονομικός φορέας μπορεί μεταξύ άλλων να περιλαμβάνουν τα εξής:

[…]

β) να αποτρέψει τη διάθεση του προϊόντος στην αγορά·

[…]».

13 Το παράρτημα Ι του κανονισμού 2019/1020, το οποίο επιγράφεται «Ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης», περιλαμβάνει τις νομικές πράξεις της Ένωσης που συνθέτουν την ενωσιακή νομοθεσία για την οποία κάνει λόγο το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού. Στις εν λόγω νομικές πράξεις καταλέγεται, στο σημείο 55 του παραρτήματος, η οδηγία 2014/40.

Το αυστριακό δίκαιο

14 Το άρθρο 1 του Tabak- und Nichtraucherinnen- bzw. Nichtraucherschutzgesetz (νόμου περί καπνού και προστασίας των μη καπνιστών) (BGBl. I, 431/1995), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (BGBl. I, 66/2019) (στο εξής: νόμος περί καπνού), έχει ως εξής:

«Κατά την έννοια του παρόντος νόμου νοούνται ως:

[…]

2. “διάθεση στην αγορά”: η διάθεση προϊόντων, ανεξαρτήτως του τόπου παρασκευής τους, σε καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση, με ή χωρίς πληρωμή,

[…]».

15 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του νόμου περί καπνού, απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά «προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων που δεν συμμορφώνονται με τα άρθρα 4 έως 10[e] ή τις κανονιστικές ρυθμίσεις που θεσπίζονται» βάσει του νόμου αυτού.

16 Το άρθρο 5d του νόμου περί καπνού προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Η επισήμανση των μονάδων συσκευασίας και κάθε εξωτερικής συσκευασίας, καθώς και το ίδιο το προϊόν καπνού, δεν πρέπει να περιλαμβάνουν κανένα στοιχείο ή χαρακτηριστικό το οποίο:

[…]

3. αναφέρεται σε γεύση, μυρωδιά, αρωματικές ύλες ή άλλα πρόσθετα, ή επισημαίνει την απουσία τους,

[…]

(3) Τα κατά τις παραγράφους 1 και 2 απαγορευμένα στοιχεία και χαρακτηριστικά είναι ιδίως κείμενα, σύμβολα, ονόματα, εμπορικά σήματα, απεικονίσεις ή άλλα σήματα, χωρίς να εξαντλούνται σε αυτά.

[…]»

17 Το άρθρο 14 του νόμου περί καπνού ορίζει στην παράγραφο1 τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο το οποίο

1. διαθέτει στην αγορά προϊόντα καπνού ή συναφή προϊόντα κατά παράβαση του άρθρου 2,

[…]

διαπράττει διοικητική παράβαση, εκτός αν η πράξη επισύρει αυστηρότερη κύρωση δυνάμει άλλων διοικητικών διατάξεων, και επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο έως 7 500 ευρώ, ή έως 15 000 ευρώ σε περίπτωση υποτροπής.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

18 Με απόφαση της 30ής Μαΐου 2022, η διοικητική αρχή επέβαλε στον MM, διαχειριστή εμπορικής εταιρίας δραστηριοποιούμενης στον τομέα της χονδρικής πώλησης προϊόντων καπνού, διοικητικό πρόστιμο ύψους 1 000 ευρώ, το οποίο, σε περίπτωση μη είσπραξής του, μπορούσε να μετατραπεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή, με την αιτιολογία ότι η εταιρία αυτή είχε παραδώσει σε πρατήριο προϊόντων καπνού τσιγάρα εντός μονάδων συσκευασίας που έφεραν τις ενδείξεις «απόλυτα στρογγυλεμένα» και «με αργή ωρίμανση», οι οποίες ενδέχεται να υποδηλώνουν συγκεκριμένη γεύση, κατά παράβαση του άρθρου 14, παράγραφος 1, σημείο 1, του νόμου περί καπνού, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 1, και το άρθρο 5, παράγραφος 1, σημείο 3, του νόμου αυτού.

19 Ο MM άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του ομόσπονδου κράτους της Άνω Αυστρίας, Αυστρία). Το εν λόγω δικαστήριο, με απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 2022, έκανε δεκτή την προσφυγή, ακύρωσε την απόφαση της 30ής Μαΐου 2022 και περάτωσε τη διαδικασία επιβολής διοικητικής κύρωσης σε βάρος του MM.

20 Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι, με την απόφασή της, η διοικητική αρχή έκανε δεκτό ότι η παράδοση του προϊόντος καπνού στο πρατήριο προϊόντων καπνού συνιστούσε «διάθεση στην αγορά», κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο 2, του νόμου περί καπνού. Πλην όμως, λαμβανομένου υπόψη ότι η συγκεκριμένη διάταξη αναπαράγει τον ορισμό της έννοιας της «διάθεσης στην αγορά» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2, σημείο 40, της οδηγίας 2014/40, το δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω έννοια πρέπει να ερμηνεύεται στενά ως διάθεση προϊόντων, ανεξαρτήτως του τόπου παρασκευής τους, σε καταναλωτές, με ή χωρίς πληρωμή. Δεδομένου ότι η ως άνω οδηγία δεν ορίζει τι πρέπει να νοείται ως «διάθεση», το δικαστήριο έκρινε ότι έπρεπε να στηριχθεί στην έννοια του «καταστήματος λιανικής πώλησης», όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 41, της εν λόγω οδηγίας.

21 Επομένως, κατά το εν λόγω δικαστήριο, ένα προϊόν πρέπει να θεωρείται ότι «διατίθεται στην αγορά» όταν καθίσταται διαθέσιμο προς πώληση από ένα κατάστημα λιανικής πώλησης ή μέσω εξ αποστάσεως πώλησης. Συνιστά, συνεπώς, «διάθεση στην αγορά» η κατοχή αποθέματος προϊόντων καπνού με σκοπό την απευθείας παροχή στους καταναλωτές, δηλαδή κατά το τελευταίο στάδιο πριν από την πώληση στους καταναλωτές, η οποία πραγματοποιείται, κατά κανόνα, από τα πρατήρια πώλησης προϊόντων καπνού.

22 Το Landesverwaltungsgericht Oberösterreich (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του ομόσπονδου κράτους της Άνω Αυστρίας) κατέληξε στη διαπίστωση ότι η εταιρία υπό τη διαχείριση του MM δεν είχε προβεί σε «διάθεση στην αγορά» του επίμαχου προϊόντος καπνού, λαμβανομένου υπόψη ότι ο MM το είχε παραδώσει στον έχοντα την εκμετάλλευση καταστήματος λιανικής πώλησης, ο οποίος είναι επίσης επιχειρηματίας και όχι καταναλωτής.

23 Η διοικητική αρχή άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως της 1ης Σεπτεμβρίου 2022 ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, Αυστρία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο. Στην κατ' αναίρεση δίκη, αντί της διοικητικής αρχής, παρέστη ο υπουργός.

24 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, προκειμένου να αποφανθεί επί της διαφοράς της κύριας δίκης, πρέπει να εξετάσει αν η απαγόρευση διάθεσης στην αγορά προϊόντος καπνού εντός μονάδας συσκευασίας φέρουσας επισήμανση αντιβαίνουσα στις απαιτήσεις παρουσίασης που προβλέπονται τόσο από το δίκαιο της Ένωσης όσο και από το εθνικό δίκαιο για το συγκεκριμένο προϊόν ισχύει ήδη κατά το στάδιο της προμήθειας του εν λόγω προϊόντος από έμπορο χονδρικής πώλησης σε έμπορο λιανικής πώλησης ή μόνον κατά το στάδιο της παροχής του προϊόντος αυτού από τον έμπορο λιανικής πώλησης στον καταναλωτή.

25 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, συναφώς, ότι, κατά το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά τα προϊόντα καπνού και τα συναφή προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με την οδηγία αυτή. Βάσει του άρθρου 2, σημείο 40, της εν λόγω οδηγίας, η έννοια της «διάθεσης στην αγορά» καταλαμβάνει τη διάθεση προϊόντων, ανεξαρτήτως του τόπου παρασκευής τους, στους καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση, με ή χωρίς πληρωμή, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως πώλησης. Ωστόσο, η ίδια οδηγία δεν περιέχει ορισμό της έννοιας της «διάθεσης προϊόντων», η οποία είναι εντούτοις ουσιώδης για την ερμηνεία της ως άνω έννοιας της «διάθεσης στην αγορά».

26 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, πρώτον, ότι η απόδοση του άρθρου 2, σημείο 40, της οδηγίας 2014/40 στη γερμανική γλώσσα δεν αποκλείει μια ερμηνεία του όρου «διάθεση στην αγορά» υπό την έννοια ότι καταλαμβάνει επίσης τη διάθεση του προϊόντος προς το κατάστημα λιανικής πώλησης.

27 Δεύτερον, το Δικαστήριο έχει κρίνει, στη σκέψη 20 της αποφάσεως της 9ης Μαρτίου 2023, Pro Rauchfrei II (C-356/22, EU:C:2023:174), ότι, σύμφωνα με τη συνήθη έννοια του όρου «διάθεση» της συγκεκριμένης διάταξης, ένα προϊόν καπνού πρέπει να θεωρείται ότι «έχει διατεθεί στην αγορά», όταν οι καταναλωτές μπορούν να το προμηθευτούν. Κατά το αιτούν δικαστήριο, τούτο συμβαίνει μόνον όταν ένα προϊόν καπνού διατίθεται προς πώληση, ακόμη και πριν αγορασθεί και πριν καταβληθεί το αντίστοιχο τίμημα.

28 Εντούτοις, η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη, η οποία αφορούσε την ερμηνεία άλλης διάταξης της οδηγίας αυτής, σχετιζόταν με την εφαρμογή της έννοιας της «διάθεσης στην αγορά» στο πλαίσιο συγκεκριμένης μορφής πώλησης προϊόντων καπνού σε καταναλωτές από κατάστημα λιανικής πώλησης και όχι, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, τη διάθεση

προϊόντων καπνού σε κατάστημα λιανικής πώλησης από έμπορο χονδρικής πώλησης. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, ως εκ τούτου, αν η ερμηνεία που προέκρινε το Δικαστήριο στην εν λόγω απόφαση έχει την έννοια ότι η «διάθεση στην αγορά» προϊόντων καπνού προϋποθέτει πάντοτε, ανεξάρτητα από την κρίσιμη διάταξη της οδηγίας, την απευθείας παροχή προϊόντος καπνού στον καταναλωτή και δεν αφορά προηγούμενο στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού.

29 Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο τονίζει ότι, σε αντίθεση με τον Αυστριακό νομοθέτη, ο Γερμανός νομοθέτης διευκρίνισε, κατά τον ορισμό της έννοιας της «διάθεσης στην αγορά», ότι η διάθεση προϊόντων καταλαμβάνει κάθε προσφορά προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην αγορά της Ένωσης στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας. Ο Γερμανός νομοθέτης έλαβε ως εκ τούτου υπόψη τον ορισμό της «διάθεσης στην αγορά» που περιλαμβάνεται πλέον στο άρθρο 3, σημείο 2, του κανονισμού 2019/1020 ώστε να διασφαλίσει τη συνοχή μεταξύ των ουσιαστικών διατάξεων και των μέτρων εποπτείας της αγοράς.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Verwaltungsgerichtshof (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 23, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 40, και το άρθρο 13, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της [οδηγίας 2014/40] την έννοια ότι η απαγόρευση διάθεσης στην αγορά προϊόντος καπνού σε μονάδα συσκευασίας η οποία περιλαμβάνει στοιχείο ή χαρακτηριστικό αναφερόμενο σε γεύση καταλαμβάνει ακόμη και την προμήθεια του προϊόντος αυτού σε κατάστημα λιανικής πώλησης από έμπορο χονδρικής πώλησης ή μόνον την πώλησή του σε καταναλωτές από κατάστημα λιανικής πώλησης;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

31 Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, στο Δικαστήριο εναπόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί, εφόσον είναι αναγκαίο, να αναδιατυπώσει τα ερωτήματα που του υποβάλλονται. Συναφώς, σε αυτό εναπόκειται να συναγάγει, από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, εκείνα τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης τα οποία χρειάζονται ερμηνεία λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς [πρβλ. αποφάσεις της 29ης Νοεμβρίου 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, σκέψη 26· της 28ης Νοεμβρίου 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, σκέψη 18, και της 30ής Απριλίου 2024, M.N. (EncroChat), C-670/22, EU:C:2024:372, σκέψη 78].

32 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, δεν αμφισβητείται ότι η εταιρία υπό τη διαχείριση του MM παρέδωσε σε κατάστημα λιανικής πώλησης προϊόντα καπνού εντός μονάδων συσκευασίας οι οποίες έφεραν επισήμανση που περιλάμβανε στοιχείο ή χαρακτηριστικό αναφερόμενο σε γεύση, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2014/40. Πλην όμως, δεν προκύπτει από την απόφαση αυτή ότι η ερμηνεία της συγκεκριμένης διάταξης είναι αναγκαία ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα στο αιτούν δικαστήριο να αποφανθεί επί της διαφοράς της κύριας δίκης.

33 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 40, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά προϊόντα καπνού εντός μονάδων συσκευασίας οι οποίες φέρουν επισήμανση που δεν πληροί τις απαιτήσεις σχετικά με την παρουσίαση των εν λόγω προϊόντων ισχύει αποκλειστικώς κατά το στάδιο της παροχής των οικείων προϊόντων από έμπορο λιανικής πώλησης στον καταναλωτή.

34 Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά τα προϊόντα καπνού και τα συναφή προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με την οδηγία αυτή, συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών και των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που προβλέπονται στην ίδια οδηγία. Το άρθρο 2, σημείο 40, της εν λόγω οδηγίας, ορίζει την έννοια της «διάθεσης στην αγορά» ως τη διάθεση προϊόντων, ανεξαρτήτως του τόπου παρασκευής τους, στους καταναλωτές που βρίσκονται στην Ένωση, με ή χωρίς πληρωμή, συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως πώλησης.

35 Με αφετηρία τον ορισμό αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ένα προϊόν καπνού πρέπει να θεωρείται ότι έχει «διατεθεί στην αγορά» όταν οι καταναλωτές μπορούν να το προμηθευτούν, δηλαδή από τη στιγμή που το εν λόγω προϊόν διατίθεται προς πώληση (πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2023, Pro Rauchfrei II, C-356/22, EU:C:2023:174, σκέψη 20).

36 Εντούτοις, όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 46 και 49 των προτάσεών του, η ερμηνεία αυτή της έννοιας της «διάθεσης στην αγορά», η οποία στηρίζεται στο σύνηθες νόημα του όρου «διάθεση» που απαντά στο άρθρο 2, σημείο 40, της οδηγίας 2014/40, δεν παρέχει τη δυνατότητα να προσδιοριστεί αν τα κράτη μέλη οφείλουν, προς τον σκοπό της τήρησης της υποχρέωσης που επιβάλλεται από το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, να μεριμνούν για την επιβολή της εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας μόνο κατά το στάδιο της πώλησης από τον έμπορο λιανικής πώλησης στον καταναλωτή ή και σε προηγούμενο στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού.

37 Επιπλέον, ούτε η απόδοση στη γερμανική γλώσσα της εν λόγω διάταξης, στην οποία παραπέμπει το αιτούν δικαστήριο και η οποία διαφέρει, μεταξύ άλλων, από τις αποδόσεις της ίδιας διάταξης στη γαλλική ή την αγγλική γλώσσα, έχει καθοριστικό χαρακτήρα. Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία, η διατύπωση που χρησιμοποιείται σε μία από τις γλωσσικές αποδόσεις ορισμένης διάταξης του δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να αποτελέσει τη μοναδική βάση για την ερμηνεία της διάταξης αυτής ούτε μπορεί να της δοθεί προτεραιότητα σε σχέση με τις άλλες γλωσσικές αποδόσεις (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1969, Stauder, 29/69, EU:C:1969:57, σκέψη 3, και της 21ης Μαρτίου 2024, Cobult, C-76/23, EU:C:2024:253, σκέψη 25).

38 Συνεπώς, προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο, πρέπει να ληφθεί υπόψη το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40 και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αυτό αποτελεί μέρος (πρβλ. απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2019, Planta Tabak, C-220/17, EU:C:2019:76, σκέψη 60).

39 Όσον αφορά, κατά πρώτον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40, σημειώνεται, πρώτον, ότι η διάταξη αυτή έχει γενική εφαρμογή στο μέτρο που αποσκοπεί στη μη διάθεση στην αγορά των προϊόντων καπνού και των συναφών προϊόντων που δεν συμμορφώνονται με κάποια από τις διατάξεις της οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών και των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που προβλέπονται σε αυτήν.

40 Δεύτερον, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης διάταξης, το άρθρο 23, παράγραφος 3, της ίδιας οδηγίας επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις λόγω παραβάσεων των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της συγκεκριμένης οδηγίας και να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζουν την επιβολή των κυρώσεων αυτών. Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 55 των προτάσεών του, η θέσπιση αυτή των κανόνων σχετικά με τις κυρώσεις αφορά όλες τις διατάξεις της οδηγίας 2014/40, ανεξαρτήτως του σταδίου της αλυσίδας εφοδιασμού στο οποίο έχουν αυτές εφαρμογή, και, ως εκ τούτου, δεν περιορίζεται στο στάδιο της παροχής στους καταναλωτές μη σύννομων προϊόντων καπνού από έμπορο λιανικής πώλησης.

41 Υπό τις συνθήκες αυτές, η ερμηνεία σύμφωνα με την οποία η υποχρέωση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη από το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40 ισχύει μόνο για τη διάθεση των προϊόντων καπνού στους καταναλωτές όχι μόνο θα ήταν ανακόλουθη προς την προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού δυνατότητα επιβολής κυρώσεων για κάθε συμπεριφορά μη σύμφωνη προς τις διατάξεις της οδηγίας, ανεξαρτήτως του σταδίου της αλυσίδας εφοδιασμού στο οποίο εφαρμόζονται οι εν λόγω διατάξεις, αλλά θα έθιγε επίσης την αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης επιβολής της ενωσιακής νομοθεσίας την οποία υπέχουν τα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, θα έθιγε την ίδια την οδηγία.

42 Τρίτον, η ερμηνεία της υποχρέωσης των κρατών μελών υπό την έννοια ότι η εν λόγω υποχρέωση καλύπτει τα διάφορα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού και δεν περιορίζεται μόνο στο στάδιο της παροχής προϊόντων καπνού από έμπορο λιανικής πώλησης στους καταναλωτές επιρρωννύεται επίσης από το ευρύτερο ρυθμιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η οδηγία 2014/40.

43 Συναφώς, από το άρθρο 2 του κανονισμού 2019/1020 και από το σημείο 55 του παραρτήματος Ι του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι ο εν λόγω κανονισμός έχει εφαρμογή στα προϊόντα που καλύπτονται από την οδηγία 2014/40. Κατά το άρθρο 1 του ίδιου κανονισμού, ο κανονισμός 2019/1020 αποσκοπεί στην ενίσχυση της εποπτείας της αγοράς των προϊόντων που καλύπτονται από την ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι στην αγορά της Ένωσης διατίθενται μόνο σύννομα προϊόντα.

44 Κατά το άρθρο 3, σημείο 2, του κανονισμού 2019/1020, ως «διάθεση στην αγορά» νοείται «η πρώτη φορά κατά την οποία ένα προϊόν καθίσταται διαθέσιμο στην αγορά της Ένωσης», ήτοι, σύμφωνα με το άρθρο 3, σημείο 1, του ίδιου κανονισμού, η πρώτη «προσφορά προϊόντος για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στην αγορά της Ένωσης στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν».

45 Πλην όμως, η ερμηνεία κατά την οποία η υποχρέωση που επιβάλλεται στα κράτη μέλη από το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40 ισχύει μόνο για την παροχή προϊόντων καπνού από έμπορο λιανικής πώλησης στους καταναλωτές δεν θα ήταν συνεπής με τον σκοπό του κανονισμού 2019/1020. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 12 και 14 του κανονισμού αυτού, ο εν λόγω κανονισμός έχει εφαρμογή σε όλους τους οικονομικούς φορείς που μετέχουν στις αλυσίδες εφοδιασμού και καλύπτονται από τις ενωσιακές διατάξεις εναρμόνισης που περιλαμβάνονται στον κανονισμό.

46 Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 43 του ίδιου κανονισμού διαλαμβάνει ότι οι αρχές εποπτείας της αγοράς ενεργούν προς το συμφέρον των οικονομικών φορέων, των τελικών χρηστών και του κοινού, ώστε να διασφαλίζεται ότι η συμμόρφωση προς τις σχετικές ενωσιακές νομοθεσίες εναρμόνισης διαφυλάσσεται σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού μέσω κατάλληλων ελέγχων.

Πλην όμως, μεταξύ των μέτρων εποπτείας της αγοράς που μπορούν να επιβληθούν από τις εν λόγω αρχές περιλαμβάνεται, στο άρθρο 16, παράγραφος 3, στοιχείο β′, του κανονισμού 2019/1020, η δυνατότητα αποτροπής της διάθεσης ενός προϊόντος στην αγορά.

47 Επομένως, από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40 προκύπτει ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή υποχρέωση των κρατών μελών δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιορίζεται στο στάδιο της παροχής προϊόντων καπνού στους καταναλωτές από κατάστημα λιανικής πώλησης.

48 Κατά δεύτερον, η ανωτέρω ερμηνεία επιρρωννύεται από τον σκοπό της προστασίας της υγείας και των καταναλωτών τον οποίο επιδιώκει η συγκεκριμένη οδηγία.

49 Δυνάμει του άρθρου 114 ΣΛΕΕ, η οδηγία 2014/40 επιδιώκει, κατά το άρθρο 1 αυτής, διττό σκοπό, ο οποίος συνίσταται στη διευκόλυνση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τον καπνό και τα συναφή προϊόντα, με σημείο αφετηρίας ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας, ιδίως των νέων (αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2016, Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-358/14, EU:C:2016:323, σκέψη 80, καθώς και της 30ής Ιανουαρίου 2019, Planta Tabak, C-220/17, EU:C:2019:76, σκέψη 38). Η βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και των καταναλωτών αποτυπώνεται με σαφήνεια στις αιτιολογικές σκέψεις 8 και 59 της οδηγίας 2014/40.

50 Αν η υποχρέωση επιβολής που υπέχουν τα κράτη μέλη από το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40 περιοριζόταν στο στάδιο της παροχής προϊόντων καπνού στους καταναλωτές από κατάστημα λιανικής πώλησης, θα ανέκυπτε, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 69 των προτάσεών του, ο μη αμελητέος κίνδυνος να τεθούν στη διάθεση των καταναλωτών προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με την οδηγία και είναι, ως εκ τούτου, επιβλαβή για την υγεία τους.

51 Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και των καταναλωτών, η εν λόγω υποχρέωση επιβολής προϋποθέτει την άσκηση εποπτείας κατά τα διάφορα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού, ούτως ώστε να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να μεριμνούν για την τήρηση των επιταγών της οδηγίας 2014/40 για κάθε πράξη που οδηγεί εν τέλει στη διάθεση του προϊόντος στους καταναλωτές.

52 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 40, της οδηγίας αυτής, έχει την έννοια ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά προϊόντα καπνού εντός μονάδων συσκευασίας οι οποίες φέρουν επισήμανση που δεν πληροί τις απαιτήσεις σχετικά με την παρουσίαση των εν λόγω προϊόντων δεν ισχύει αποκλειστικώς κατά το στάδιο της παροχής των οικείων προϊόντων από έμπορο λιανικής πώλησης στον καταναλωτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

53 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ’ αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 23, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, σημείο 40, της ίδιας οδηγίας,

έχει την έννοια ότι:

η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν ότι δεν διατίθενται στην αγορά προϊόντα καπνού εντός μονάδων συσκευασίας οι οποίες φέρουν επισήμανση που δεν πληροί τις απαιτήσεις σχετικά με την παρουσίαση των εν λόγω προϊόντων δεν ισχύει αποκλειστικώς κατά το στάδιο της παροχής των οικείων προϊόντων από έμπορο λιανικής πώλησης στον καταναλωτή.

(υπογραφές)